2025/1799

9.9.2025

NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS (EL) 2025/1799,

8. august 2025,

millega kinnitatakse Ukraina rahastu Ukraina kava kohase laenutoetuse neljanda osamakse maksmise tingimuste rahuldavat täitmist

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrust (EL) 2024/792, millega luuakse Ukraina rahastu, ([1]) eriti selle artikli 26 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Ukraina rahastu (edaspidi „rahastu“) I samba raames antakse Ukrainale aastatel 2024–2027 tagastamatu toetuse ja laenuna kuni 38 270 000 000 eurot rahalist toetust. I samba raames eraldatakse rahalisi vahendeid peamiselt Ukraina rahastu Ukraina kava (edaspidi „kava“) alusel. Kavas on esitatud Ukraina reformi- ja investeerimiskava ning kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed vahe-eesmärgid, mis on seotud rahastamisega rahastu I samba raames.

(2) Kooskõlas määruse (EL) 2024/792 artikliga 19 võttis nõukogu vastu rakendusotsuse (EL) 2024/1447, ([2]) millega kiidetakse heaks kavale antud hinnang. Kava seire ja elluviimise ajakava, sealhulgas kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed vahe-eesmärgid, mis on seotud rahastamisega rahastu I samba raames, on esitatud nimetatud rakendusotsuse lisas.

(3) Kavale rakendusotsusega (EL) 2024/1447 kättesaadavaks tehtavate rahaliste vahendite kogusumma on 32 270 000 000 eurot, millest 5 270 000 000 eurot antakse tagastamatu rahalise toetusena ja kuni 27 000 000 000 eurot antakse laenuna.

(4) Kooskõlas määruse (EL) 2024/792 artiklitega 24 ja 25 on 6 000 000 000 eurot tehtud Ukrainale kättesaadavaks erakorralise sildrahastamisena ja 1 890 000 000 eurot eelmaksetena, mis moodustab 7 % laenutoetusest, mida Ukrainal on õigus kava alusel saada.

(5) Kooskõlas määruse (EL) 2024/792 artikli 26 lõikega 4 on Ukrainale kava kolme esimese osamaksena välja makstud 11 939 263 363 eurot, millest 3 400 000 000 eurot on tagastamatu rahaline toetus ja 8 307 021 428 eurot on laen. Kooskõlas liidu ja Ukraina vahel määruse (EL) 2024/792 artikli 22 kohaselt sõlmitud laenulepinguga kasutati kolmest esimesest osamaksest 625 259 677 eurot laenu eelmaksete tasaarvestamiseks.

(6) Kooskõlas määruse (EL) 2024/792 artikli 26 lõikega 2 esitas Ukraina 6. juunil 2025 nõuetekohaselt põhjendatud taotluse laenutoetuse neljanda osamakse osaliseks väljamaksmiseks summas 3 286 218 317 eurot. Taotlusele oli lisatud terve rida dokumente, mis tõendavad 13 kvalitatiivse ja kvantitatiivse vahe-eesmärgi rahuldavat täitmist, ning kõik muud dokumendid, mida nõutakse raamlepingu artikli 12, rahastamislepingu artikli 5 ning liidu ja Ukraina vahel sõlmitud laenulepingu artikli 6 alusel vastavalt määruse (EL) 2024/792 artiklitele 9, 10 ja 22.

([1]) ELT L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj.
([2]) Nõukogu 14. mai 2024. aasta rakendusotsus (EL) 2024/1447, millega kiidetakse heaks Ukraina kavale antud hinnang (ELT L, 2024/1447, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj).

(7) Nimetatud 13 vahe-eesmärki on seotud kavas kirjeldatud erinevate reformidega, mis on esitatud peatükkides, mis käsitlevad avaliku halduse reformi, avaliku sektori varade haldamist, inimkapitali, detsentraliseerimist ja regionaalpoliitikat, põllumajanduslikku toidutööstust, kriitilise tähtsusega toorainete haldamist, digipööret ja rohepööret ning keskkonnakaitset. Jõustunud on õigusaktid, mis käsitlevad avaliku teenistuse tasustamist, koolieelset haridust, avalikku poliitikat käsitlevaid avalikke konsultatsioone, riigi teaberessursside ja elutähtsa teabetaristu küberturvalisuse alase suutlikkuse tugevdamist ning riiklikku kliimapoliitikat. Vastu on võetud Ukraina kultuuri arendamise strateegia, avalike teenuste digitaliseerimise tegevuskava aastani 2026 ning riikliku kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi loomise tegevuskava. Ukraina on vastu võtnud ka avaliku teenindamise kohustuste ja avaliku teenindamise kohustusega mitteseotud tegevuse eristamise tegevuskava, niisutussüsteemi pikaajalise kava ning raadiospektri jaotamise ja kasutamise muudetud kava. Loodud on ka aluspinnase kasutajate ajakohastatud e-kabinet.

(8) Kooskõlas määruse (EL) 2024/792 artikli 26 lõikega 3 hindas komisjon üksikasjalikult Ukraina taotlust ja andis neljanda osamakse tegemist silmas pidades positiivse hinnangu käesoleva otsuse lisas esitatud 16st vahe-eesmärgist 13 vahe-eesmärgi rahuldava täitmise kohta. Kõnealune positiivne hinnang puudutas kava rakendamist. Töö Ukraina õigusaktide vastavusse viimiseks liidu õigustikuga jätkub ELiga ühinemise protsessi käigus.

(9) Ukraina ei ole kava varasemate vahe-eesmärkide rahuldavaks täitmiseks võetud meetmeid tagasi pööranud.

(10) Komisjoni hinnangul täidab Ukraina jätkuvalt määruse (EL) 2024/792 artiklis 5 sätestatud liidu toetuse eeltingimust. Eelkõige jätkab Ukraina tulemuslike demokraatlike mehhanismide, sealhulgas parlamentaarse mitmeparteisüsteemi ja õigusriigi järgimist ja austamist, ning tagab jätkuvalt inimõiguste, sealhulgas vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamise.

(11) Seetõttu tuleks käesoleva otsusega kinnitada, et kava kohase neljanda osamakse tasumise asjaomased tingimused on 16st vahe-eesmärgist 13 puhul rahuldavalt täidetud.

(12) Võttes arvesse Ukraina rasket eelarveolukorda, on äärmiselt oluline rahalised vahendid võimalikult kiiresti välja maksta. Arvestades olukorra kiireloomulisust tuleks protsessi kiirendada, mistõttu peaks käesolev otsus jõustuma selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval ning seda tuleks kohaldada alates selle vastuvõtmise päevast,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Kooskõlas määruse (EL) 2024/792 artikli 26 kohase komisjoni hinnanguga, mis on lisatud käesolevale otsusele, kinnitatakse, et asjaomased tingimused laenutoetuse neljanda osamakse osaliseks tasumiseks summas 3 286 218 317 eurot on rahuldavalt täidetud.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Seda kohaldatakse alates selle vastuvõtmise kuupäevast.

Brüssel, 8. august 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

M. BJERRE

LISA

Hinnang Ukraina kava neljanda osamaksega seotud vahe-eesmärkide rahuldava täitmise kohta

KOKKUVÕTE

Ukraina esitas 6. juunil 2025 kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu (EL) 2024/792 ([1]) artikliga 26 taotluse Ukraina kava neljanda osamakse saamiseks. Koos maksetaotlusega esitas Ukraina tõendid, millest nähtub, et nõukogu (EL) 2024/1447 ([2]) ette nähtud 13 vahe-eesmärki on rahuldavalt täidetud.

Ukraina esitatud teabe põhjal loetakse 13 vahe-eesmärki rahuldavalt täidetuks.

Avaliku halduse reformi käsitleva **1. peatüki** raames on jõustunud avaliku teenistuse tasustamise reformi käsitlevad õigusaktid.

Avaliku sektori varade haldamist käsitleva **6. peatüki** raames on vastu võetud avaliku teenindamise kohustusega seotud ja avaliku teenindamise kohustusega mitteseotud tegevuste raamatupidamisarvestuste eristamist käsitlev tegevuskava.

Inimkapitali käsitleva **7. peatüki** raames on jõustunud koolieelset haridust käsitlevad õigusaktid ja vastu on võetud Ukraina kultuuri arengustrateegia.

Detsentraliseerimist ja regionaalpoliitikat käsitleva **9. peatüki** raames on jõustunud avaliku poliitika üle peetavaid avalikke konsultatsioone käsitlevad õigusaktid.

Põllumajanduslikku toidutööstust käsitleva **12. peatüki** raames on loodud ja kasutusele võetud maasuhete avaliku järelevalve automatiseeritud süsteem ning vastu on võetud niisutussüsteemi pikaajaline kava.

Kriitilise tähtsusega toorainete haldamist käsitleva **13. peatüki** raames on loodud ja kasutusele võetud aluspinnase kasutajate uuendatud e-kabinet.

Digipööret käsitleva **14. peatüki** raames on jõustunud küberturvalisuse tugevdamist käsitlevad õigusaktid ja vastu on võetud raadiospektri kasutamise tegevuskava ning avalike teenuste digitaliseerimise tegevuskava.

Rohepööret ja keskkonnakaitset käsitleva **15. peatüki** raames on jõustunud riiklikku kliimapoliitikat käsitlevad õigusaktid ja vastu on võetud riikliku heitkogustega kauplemise süsteemi loomise tegevuskava.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. veebruari 2024. aasta määrus (EL) 2024/792, millega luuakse Ukraina rahastu (ELT L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

([2]) Nõukogu 14. mai 2024. aasta rakendusotsus (EL) 2024/1447, millega kiidetakse heaks Ukraina kavale antud hinnang (ELT L, 2024/1447, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj). Nõukogu rakendusotsuse lisa, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CONSIL%3AST_9492_2024_ADD_1&qid=1716536456361.

Vahe-eesmärk 1.1

Vahe-eesmärgi nimetus: avaliku teenistuse tasustamise reformis tehtud seadusandlike muudatuste jõustumine
Seotud reform/investeering: 1. reform. Avaliku teenistuse tasustamise reform
Rahastatakse järgmistest allikatest: laen
Taust Nõukogu rakendusotsuse lisas kirjeldatakse vahe-eesmärgi 1.1 nõudeid järgmiselt: *„Asjaomaste OECD SIGMA avaliku halduse põhimõtetega kooskõlas olevate õigusaktide jõustumine (sealhulgas vajalike teiseste õigusaktide ja normatiivsete aktide vastuvõtmine). Õigusaktides keskendutakse järgmistele peamistele valdkondadele:* — *ametikohtade funktsionaalsel liigitamisel põhineva tasustamise kehtestamine;* — *palkade selge jagamine põhi- või garanteeritud (vähemalt 70 % aastas) ja muutuvateks (mitte rohkem kui 30 % aastas) osadeks;* — *tööstaažilisa vähendamine 50 %-lt 30 %-le.“* Vahe-eesmärk 1.1 on 1. peatüki (avaliku halduse reform) 1. reformi elluviimise ainus vahe-eesmärk.
Esitatud tõendid 1) Kokkuvõtlik dokument, milles on nõuetekohaselt näidatud, et vahe-eesmärk on kooskõlas nõukogu rakendusotsuse lisas sätestatud nõuetega rahuldavalt täidetud; 2) koopia Ukraina 4. juuni 2025. aasta seadusest nr 4282-IX, mis käsitleb teatavate Ukraina seaduste muutmist seoses riigiteenistujate tasustamise ühtsete lähenemisviiside rakendamisega kutsealade liigitamise alusel; 3) koopia Ukraina ministrite kabineti 23. oktoobri 2025. aasta resolutsioonist nr 1109, mis käsitleb ettevalmistusi ametikohtade liigitamise alusel riigiteenistujate tasustamise tingimuste kehtestamiseks; 4) koopia Ukraina ministrite kabineti 1. aprilli 2025. aasta resolutsioonist nr 369, mis käsitleb mõningaid avaliku teenistuse ametikohtade liigitamise küsimusi; 5) koopia Ukraina ministrite kabineti 6. juuni 2025. aasta resolutsioonist nr 668, mis käsitleb riigiasutuses riigiteenistujate tööjõufondi loomise korra heakskiitmist; 6) koopia Ukraina ministrite kabineti 29. detsembri 2023. aasta resolutsioonist nr 1409, mis käsitleb riigiteenistujate tasustamist ametikohtade liigitamise alusel 2025. aastal; 7) koopia Ukraina ministrite kabineti 6. juuni 2025. aasta resolutsioonist nr 667, mis käsitleb Ukraina ministrite kabineti 29. detsembri 2023. aasta resolutsiooni nr 1409 muudatusi; 8) koopia Ukraina ministrite kabineti 11. aprilli 2025. aasta resolutsioonist nr 419, mis käsitleb mõningaid õigusloomeorganites töötavate riigiteenistujate tasustamise küsimusi; 9) koopia Ukraina ülemraada esimehe 31. jaanuari 2025. aasta korraldusest nr 128, mis käsitleb Ukraina ülemraada sekretariaadi tüüpiliste avaliku teenistuse ametikohtade kataloogi; 10) koopia Ukraina ministrite kabineti 15. juuni 1994. aasta resolutsioonist nr 414, mis käsitleb riigisaladusele juurdepääsu võimaldava tööga seotud hüvitise liike, suurust ja maksmise korda.

Analüüs

Ukraina ametiasutuste esitatud selgitus ja sisulised tõendid hõlmavad kõiki vahe-eesmärgi 1.1 olulisi elemente.

Esimese peatüki (avaliku halduse reform) 1. reformi eesmärk on võtta kasutusele läbipaistev, õiglane ja prognoositav tasustamissüsteem kooskõlas OECD/SIGMA avaliku halduse asjaomaste põhimõtetega. Sel eesmärgil võttis Ukraina parlament 11. märtsil 2025. aastal vastu seaduse nr 4282-IX, mille Ukraina president allkirjastas 4. juunil 2025. Seadus jõustus 1. aprillil 2025. aastal ja asjaomane teisene õigusakt oli vastu võetud 6. juuniks 2025.

Seadusega luuakse kohustuslik ametikohtade funktsionaalse liigitamise süsteem iga avaliku teenistuse ametikoha kohta kõigis riigiasutustes. Ametikohad on jaotatud rühmadeks, millel on üks funktsionaalne fookus, ning iga rühm on jagatud keerukuse ja vastutuse alusel tasanditeks.

Ministrite kabinet kinnitab tüüpiliste avaliku teenistuse ametikohtade üleriigilise kataloogi ja ametikohale määramise kriteeriumid, kusjuures välja antakse siduv metoodika. Seda metoodikat peavad oma töökohtade kataloogi kandmisel kasutama kõik riigiasutused. Ametikohtade liigitamine on otseselt seotud palgaga, sest ametliku palga suurus määratakse kindlaks kataloogi põhjal. Iga ametikohta võrreldakse vastava võrdväärse rolliga Ukraina erasektoris ja palgatabeleid ajakohastatakse igal aastal.

Seaduses kehtestatakse ka riigiteenistujate palga muutuvkomponendi ülempiir 30 % riigiteenistujate kuu- ja aastapalgast, millega tagatakse, et palga põhiosa moodustab vähemalt 70 % kuu- ja aastapalgast.

Seaduses piiritletakse ka tööstaažilisa, mis on 2 % riigiteenistuja palgast iga riigiteenistuses töötatud kalendriaasta kohta, aga ei tohi ületada 30 % ametlikust kogupalgast.

Need seadusandlikud muudatused on suurendanud Ukraina riigiteenistujate tasustamise süsteemi kooskõla asjaomaste OECD/SIGMA avaliku halduse põhimõtetega, eelkõige 11. põhimõttega, mille kohaselt riigiteenistujad on motiveeritud, neile makstakse õiglast ja konkurentsivõimelist palka ning luuakse head töötingimused.

Selle põhimõtte järgi peaksid haldusasutused *„edendama võrdse töötasu maksmist võrdväärse töö eest…, tuginedes põhipalga määramisel ametikohtade liigitusele. Sellega tagatakse, et toetused ja muud hüved põhinevad seaduses sätestatud objektiivsetel kriteeriumidel ja töötasu maksmisel ei esine mingit diskrimineerimist.*“

Komisjoni hinnang: rahuldavalt täidetud

Vahe-eesmärk 6.6

Vahe-eesmärgi nimetus: avaliku teenindamise kohustusega seotud ja avaliku teenindamise kohustusega mitteseotud tegevuste raamatupidamisarvestuste eristamist käsitleva tegevuskava vastuvõtmine

Seotud reform/investeering: 3. reform. Riigi osalusega ettevõtetes avaliku teenindamise kohustusega seotud ja avaliku teenindamise kohustusega mitteseotud tegevuste raamatupidamisarvestuste eristamine

Rahastatakse järgmistest allikatest: laen

Taust

Nõukogu rakendusotsuse lisas kirjeldatakse vahe-eesmärgi 6.6 nõudeid järgmiselt:

„Sellise tegevuskava vastuvõtmine ja avaldamine, milles määratakse kindlaks sammud avaliku teenindamise kohustusega seotud ja avaliku teenindamise kohustusega mitteseotud tegevuste raamatupidamisarvestuste struktuurseks kohustuslikuks eristamiseks kõigi avaliku teenindamise kohustustega tegelevate riigi osalusega ettevõtete puhul. Tegevuskava põhineb nõutavate raamatupidamismeetodite kasutuselevõtu praegusel tasemel ja hõlmab operatiivseid samme vajalike muudatuste rakendamise erinevates etappides olevate äriühingute raamatupidamisarvestuste eristamiseks. Tegevuskavas kirjeldatakse, kuidas toimub avaliku teenindamise kohustustega seotud ja avaliku teenindamise kohustusega mitteseotud tegevuste raamatupidamisarvestuse eristamine kõigis peamistes riigi osalusega ettevõtetes, mis on heaks kiidetud ministrite kabineti protokollilise otsusega.“

Vahe-eesmärk 6.6 on 6. peatüki (avaliku sektori varade haldamine) 3. reformi elluviimise kolmest vahe-eesmärgist esimene. Sellele järgneb vahe-eesmärk 6.7 (tähtajaga 2025. aasta 3. kvartal), mis käsitleb tegevuskavas tuvastatud seadusandlike muudatuste jõustumist, ja vahe-eesmärk 6.8 (tähtajaga 2027. aasta 4. kvartal), mis käsitleb avaliku teenindamise kohustusi täitvate riigi osalusega ettevõtete raamatupidamisarvestuste struktuurset eristamist kinnitava sõltumatu auditiaruande esitamist.

Esitatud tõendid

1) Kokkuvõtlik dokument, milles on nõuetekohaselt näidatud, et vahe-eesmärk on kooskõlas nõukogu rakendusotsuse lisas sätestatud nõuetega rahuldavalt täidetud;

2) koopia ministrite kabineti 4. aprilli 2025. aasta määrusest nr 308-r, mis käsitleb avaliku teenindamise kohustusi täitvates riigi osalusega ettevõtetes avaliku teenindamise kohustusega seotud ja muude tegevuste raamatupidamisarvestuste eristamise tegevuskava heakskiitmist;

3) koopia tegevuskavast, mis käsitleb avaliku teenindamise kohustusega seotud ja muude tegevuste raamatupidamisarvestuste eristamist avaliku teenindamise kohustusi täitvates riigi osalusega ettevõtetes, mis on lisatud ministrite kabineti 4. aprilli 2025. aasta määrusele nr 308-r ja avaldatud siin: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-planu-zakhodiv-shchodo-rozmezhuvannia-diialnosti-subiektiv-hospodariuvannia-derzhavnoho-sektoru-ekonomiky-308r-040425.

4) koopia ministrite kabineti 29. novembri 2024. aasta otsusest nr 122, milles on loetletud riigi omandisse jäetud 33 peamist riigi osalusega ettevõtet.

Analüüs

Ukraina ametiasutuste esitatud selgitus ja sisulised tõendid hõlmavad kõiki vahe-eesmärgi 6.6 olulisi elemente.

Peatüki 6 (avaliku sektori varade haldamine) 3. reformi eesmärk on muuta konkursitingimused õiglasemaks ja ühtlustada need rohkem ELi õigustikuga, eristades riigi osalusega ettevõtetes avaliku teenindamise kohustusega seotud ja avaliku teenindamise kohustusega mitteseotud tegevuste raamatupidamisarvestusi. Selleks võttis Ukraina ministrite kabinet vastu ja avaldas 4. aprilli 2025. aasta määrusena nr 308-r tegevuskava avaliku teenindamise kohustusi täitvate riigi osalusega ettevõtete raamatupidamisarvestuste eristamiseks.

Tegevuskavas on esitatud avaliku teenindamise kohustuste horisontaalne määratlus, mida kohaldatakse kõikide riigi osalusega ettevõtete ja selliste eraettevõtjate suhtes, kes tegutsevad mitmesugustes majandussektorites, nagu energeetika, transport ja postiteenused. Määratlus on kooskõlas 2024. aasta novembris vastu võetud Ukraina riigi omandipoliitikas sisalduva avaliku teenindamise kohustuste määratlusega ja sisaldab üldist majandushuvi pakkuvate teenuste mõistet.

Eeldatavasti võetakse see määratlus tulevase Ukraina kava tulemuste osana esmasesse õigusesse üle 2025. aasta kolmandaks kvartaliks. Tegevuskavas on üldiselt kindlaks määratud seadusandlikud muudatused, mida on vaja selleks, et viia ellu raamatupidamisarvestuste eristamine, sealhulgas täita avaliku teenindamise kohustuste täitmises osalevate riigi osalusega ettevõtete õiguslikult siduv kohustus eristada raamatupidamisarvestused.

Lisaks seadusandlikele muudatustele kirjeldatakse tegevuskavas konkreetseid operatiivseid samme, mida riigi osalusega ettevõtted peavad rakendama, et eristada raamatupidamisarvestused 2027. aastaks. Nende hulka kuuluvad riigi osalusega ettevõtete kohustus analüüsida tulusid, kulusid, varasid ja kohustusi, mis on seotud avaliku teenindamise kohustustega ja äritegevusega.

Lisaks peavad riigi osalusega ettevõtted avaldama oma veebisaidil avaliku teenindamise kohustused, mis neile on antud. Need operatiivsed sammud kehtivad kõikidele avaliku teenindamise kohustuste täitmises osalevatele riigi osalusega ettevõtetele, eelkõige 33 suurimale riigi osalusega ettevõttele, kes on loetletud ministrite kabineti 29. detsembri 2024. aasta otsuses nr 122.

Komisjoni hinnang: rahuldavalt täidetud

Vahe-eesmärk 7.2

Vahe-eesmärgi nimetus: koolieelset haridust käsitleva õigusakti jõustumine

Seotud reform/investeering: 2. reform. Koolieelse hariduse parandamine

Rahastatakse järgmistest allikatest: laen

Taust

Nõukogu rakendusotsuse lisas kirjeldatakse vahe-eesmärgi 7.2 nõudeid järgmiselt:

„Ukraina koolieelse hariduse seaduse jõustumine vastavuses nõukogu 22. mai 2019. aasta soovitusega kvaliteetse alushariduse kohta. Seaduses keskendutakse järgmistele peamistele valdkondadele:

— *koolieelse hariduse kättesaadavuse tagamine koolieelses eas lastele;*

— *õiglased toimimiseeskirjad haridusteenuste turul koolieelse hariduse valdkonnas tegutsevatele haridusasutustele;*

— *inimväärsed töötingimused koolieelse hariduse valdkonna töötajatele;*

— *koolieelse hariduse pakkujate paindliku ja tõhusa võrgustiku toimimiseeskirjad.“*

Vahe-eesmärk 7.2 on 7. peatüki (inimkapital) 2. reformi elluviimise ainus vahe-eesmärk.

Esitatud tõendid

1) Kokkuvõtlik dokument, milles on nõuetekohaselt näidatud, et vahe-eesmärk on kooskõlas nõukogu rakendusotsuse lisas sätestatud nõuetega rahuldavalt täidetud;
2) koopia Ukraina 6. juuni 2024. aasta koolieelse hariduse seadusest nr 3788-IX;
3) koopia Ukraina 2025. aasta riigieelarve seadusest nr 4059-IX, mis võeti vastu 19. novembril 2024 ja millega muudetakse seaduse nr 3788-IX jõustumise kuupäeva.

Analüüs

Ukraina ametiasutuste esitatud selgitus ja sisulised tõendid hõlmavad kõiki vahe-eesmärgi 7.2 olulisi elemente.

Peatüki 7 (inimkapital) 2. reformi eesmärk on tagada juurdepääs kvaliteetsele koolieelsele haridusele, et suurendada eelkooliealiste lastega naiste osalemist tööturul. Selleks võttis Ukraina parlament 6. juunil 2024. aastal vastu koolieelse hariduse seaduse nr 3788-IX. Seadus, mida muudeti seaduse nr 4059-IX paragrahvi 31 lõikega 2, jõustus 1. jaanuaril 2025.

Seaduse üks aluspõhimõte on juurdepääsetavus, millega tagatakse, et alus- ja koolieelne haridus on kättesaadav kõikidele lastele sõltumata nende asukohast ja sissetulekust. Tasuta koolieelset haridust antakse riigi ja kohaliku omavalitsuse lasteasutustes igale lapsele sõltumata tema staatusest.

Kättesaadavuse parandamiseks on seaduses kirjeldatud põhikaalutlusi, millest peaksid lähtuma koolieelse hariduse valdkonna eri osalejad ja ametiasutused, sealhulgas riigi ametiasutused, omavalitsusasutused ning koolieelsete lasteasutuste juhid. Need on seotud territoriaalse juurdepääsetavuse, läheduse ja hoonete sobivusega haridusteenuse pakkumiseks.

Seadusega kehtestatakse üldine raamistik koolieelse hariduse süsteemi reguleerimiseks ja luuakse eri tegevorganitele võrdsed tingimused süsteemi õiguslike, organisatoorsete ja majanduslike põhimõtete määratlemise kaudu. Need uued eeskirjad kehtivad kõikidele (avaliku ja erasektori) asutustele, kes osutavad koolieelse hariduse teenuseid. Keskvalitsuse tasandil peab valitsus töötama välja riikliku koolieelse hariduse standardid. Kohalikul tasandil töötab iga koolieelne lasteasutus välja haridusprogrammid, mis järgivad riiklikke standardeid ja on nendega vastavuses. Selleks et kontrollida koolieelse haridussüsteemi kvaliteeti ja tagada selle vastavus riiklikele standarditele, on seadusega kehtestatud sisemine ja väline kvaliteeditagamise süsteem.

Seadusega parandatakse kõikide koolieelse hariduse sektori töötajate töötingimusi, sealhulgas sisaldab see sätteid, mis reguleerivad asutuse töötajate ja juhtide vahelisi suhteid. Seadusega reguleeritakse ka töötunde, et vähendada õpetajaskonna koormust. Lisaks annab seadus koolieelsete haridusasutuste juhtidele võimaluse maksta oma töötajatele kesksel kehtestatud tasudest suuremat palka ja rahalisi preemiaid.

Seaduses on selgelt määratletud koolieelse hariduse pakkujate vastutus, õigused ja kohustused. Kogemuste vahetamise ja võrgustike tekke soodustamiseks on koolieelsetel lasteasutustel võimalus luua ühiseid pedagoogilisi nõukogusid, mis koondavad eri asutuste pedagooge. Seadusega edendatakse ja julgustatakse koolieelse hariduse pakkujaid tegema koostööd ka teiste valdkonna asutustega Ukrainas ja välismaal.

Üldiselt on koolieelse hariduse seadus kooskõlas üldpõhimõtetega, mis on esitatud nõukogu soovituses kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiusüsteemide kohta. Nende hulka kuulub seaduse üldine eesmärk kehtestada Ukrainas koolieelse hariduse reguleerimiseks õigusraamistik ja muuta koolieelne haridus ja lapsehoiuteenused kättesaadavamaks, taskukohasemaks ja kaasavamaks.

Komisjoni hinnang: rahuldavalt täidetud

Vahe-eesmärk 7.11

Vahe-eesmärgi nimetus: Ukraina kultuuri arengustrateegia vastuvõtmine

Seotud reform/investeering: 9. reform. Kultuurilise arengu hoogustamine

Rahastatakse järgmistest allikatest: laen

Taust

Nõukogu rakendusotsuse lisas kirjeldatakse vahe-eesmärgi 7.11 nõudeid järgmiselt:

„Ukraina kultuuri arengustrateegia heakskiitmist käsitleva ministrite kabineti määruse vastuvõtmine. Strateegia keskendub järgmistele peamistele valdkondadele:

— *Ukraina rahva kultuuripärandi ja väärtuste kui Euroopa ühise kultuuripiirkonna lahutamatu osa säilitamine, kaitsmine ja edendamine, rahvusliku mälu säilitamine;*

— *inimestele kvaliteetsete ja kättesaadavate kultuuriteenuste ning loomingulise eneseteostuse võimaluste pakkumine;*

— *Ukraina kultuuriasutuste suutlikkuse suurendamine, et parandada juurdepääsetavust, jagada kultuurielus osalemise parimaid tavasid ja tugevdada rahvusvahelisi kultuurisuhteid;*

— *loomemajanduse kui sotsiaalse innovatsiooni ja tööhõive tõukejõu toetamine, loomemajanduse institutsioonilise suutlikkuse suurendamine.“*

Vahe-eesmärk 7.11 on 7. peatüki (inimkapital) 9. reformi elluviimise ainus vahe-eesmärk.

Esitatud tõendid

1) Kokkuvõtlik dokument, milles on nõuetekohaselt näidatud, et vahe-eesmärk on kooskõlas nõukogu rakendusotsuse lisas sätestatud nõuetega rahuldavalt täidetud;

2) koopia ministrite kabineti 28. märtsi 2025. aasta resolutsioonist nr 293-r, mis käsitleb Ukraina kultuuri arengustrateegia 2025–2030 heakskiitmist;

3) koopia Ukraina kultuuri arengustrateegiast 2025–2030, mis on lisatud 28. märtsi 2025. aasta resolutsioonile nr 293-r.

Analüüs

Ukraina ametiasutuste esitatud selgitus ja sisulised tõendid hõlmavad kõiki vahe-eesmärgi 7.11 olulisi elemente.

Peatüki 7 (inimkapital) 9. reformi eesmärk on edendada Ukraina kultuuripärandit. Selleks võeti 28. märtsi 2025. aasta määrusega nr 293-r vastu Ukraina kultuuri arengustrateegia aastani 2030.

Strateegias on sätestatud eesmärgid ja nendega seotud meetmed Ukraina kultuuri arendamiseks aastani 2030. Strateegilised eesmärgid on järgmised: i) kaitsta, säilitada ja edendada Ukraina rahva kultuuripärandit ja -väärtusi, ii) tugevdada inimkapitali täiustatud kultuuriteenuste kaudu, iii) parandada kultuuri- ja loometööstussektori institutsioonilist suutlikkust ja iv) lõimida Ukraina kultuur tihedamalt Euroopa ja üleilmsete kultuuriprotsessidega.

Kultuuripärandi kaitsmiseks, säilitamiseks ja edendamiseks sisaldab strateegia meetmeid, mis parandavad nii materiaalse (vallas- ja kinnisvara) kui ka immateriaalse kultuuripärandi haldamist.

Selliste meetmete hulka kuuluvad kultuuripärandi kaitset reguleeriva õigusraamistiku läbivaatamine, kultuurivarale tekitatud kahju ja seda ohustavate riskide hindamise efektiivse süsteemi kasutuselevõtmine ning julgeolekuohtude korral muuseumikogude evakueerimisprotsessi parandamine.

Lisaks hõlmavad meetmed kaasaegse digitaristu arendamist materiaalse ja immateriaalse kultuuripärandi dokumenteerimiseks, vaenutegevuse ajal kahjustatud või hävitatud vallasvarast kultuuripärandi taastamise meetodite täiustamist, kultuuritavade lõimimist haridusse, et tagada rahvusliku mälu säilitamine, ja kultuuripärandi valdkonna töötajatele haridusprogrammide koostamist.

Inimkapitali tugevdamiseks nähakse strateegias ette meetmed kultuuriteenuste kvaliteedi tõstmiseks ja inimeste loomingulise eneseteostuse edendamiseks. Need meetmed on suunatud digitehnoloogia abil kvaliteetsetele ukrainakeelsetele kultuuriteenustele juurdepääsu laiendamisele, loomesektoris projektide rahastamise hõlbustamisele, loova ettevõtluse toetamiseks sihipäraste koolitusprogrammide loomisele ja teadlikkuse suurendamisele intellektuaalomandi õigustest, mis kehtivad loometoodete suhtes.

Kultuurisektoris institutsioonilise suutlikkuse suurendamiseks sisaldab strateegia meetmeid, mille eesmärk on hinnata kultuuriasutuste haldamise ja rahastamissüsteemide tõhusust, luua kultuuriasutustele parem juurdepääs digiteenustele ja edendada sektoriülest partnerlust.

Strateegias on ette nähtud ka meetmed Ukraina kultuuri tihedamaks lõimimiseks Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil. See hõlmab kultuurivahetusprogrammide kaudu kultuuriasutuste koostöö edendamist partnerriikidega ja loometoodete kaasrahastamist, Ukraina loometööstuses osalejate tegevuse laiendamist rahvusvahelisel turul ja Ukraina aktiivse osalemise tagamist kultuuri- ja loomesektorite rahvusvaheliste organisatsioonide tegevuses näiteks programmi „Loov Euroopa“ kaudu.

Loometööstuse sektori toetamise meetmed sisaldavad ka kutsekvalifikatsioonide süsteemi läbivaatamist ja kaasaegse kunsti kui sotsiaalse innovatsiooni edasiviiva jõu edendamist parema juurdepääsu kaudu kaasaegse kunsti projektide rahastamisele nii riiklikul kui ka kohalikul tasandil.

Meetmed keskenduvad ka Ukraina loomesektoris riigiasutuste (näiteks Ukraina riiklik filmiagentuur ja Ukraina kirjandusinstituut (Ukraine Book Institute)) suutlikkuse, haldamise ja rahastamissüsteemide täiustamisele.

Komisjoni hinnang: rahuldavalt täidetud

Vahe-eesmärk 9.4

Vahe-eesmärgi nimetus: avaliku korra üle peetavaid avalikke konsultatsioone käsitlevate õigusaktide jõustumine edasilükatud kohaldamisega
Seotud reform/investeering: 2. reform. Kodanike suurem kaasamine kohaliku tasandi otsustusprotsessi
Rahastatakse järgmistest allikatest: laen
Taust Nõukogu rakendusotsuse lisas kirjeldatakse vahe-eesmärgi 9.4 nõudeid järgmiselt: *„Ukraina avalike konsultatsioonide seaduse jõustumine ja selle kohaldamine 12 kuu jooksul alates sõjaseisukorra lõpetamise või kaotamise kuupäevast Ukrainas. Seadusega käivitatakse õiguslik mehhanism avaliku poliitika väljatöötamise ja rakendamise ajal avalike konsultatsioonide pidamiseks. Nendes konsultatsioonides käsitletakse kohaliku tähtsusega küsimusi, mis loob eeltingimused sidusaks, tulemuslikuks ja tõhusaks poliitika- ja otsustusprotsessiks.“* Vahe-eesmärk 9.4 on 9. peatüki (detsentraliseerimine ja regionaalpoliitika) 2. reformi elluviimise ainus vahe-eesmärk.
Esitatud tõendid 1) Kokkuvõtlik dokument, milles on nõuetekohaselt näidatud, et vahe-eesmärk on kooskõlas nõukogu rakendusotsuse lisas sätestatud nõuetega rahuldavalt täidetud; 2) koopia Ukraina 20. juuni 2024. aasta avalike konsultatsioonide seadusest nr 3841-IX.
Analüüs Ukraina ametiasutuste esitatud selgitus ja sisulised tõendid hõlmavad kõiki vahe-eesmärgi 9.4 olulisi elemente. Peatüki 9 (detsentraliseerimine ja regionaalpoliitika) 2. reformi eesmärk on suurendada kodanike kaasatust ja aktiivset osalemist kohalikes otsustusprotsessides. Selleks vastu võetud avalike konsultatsioonide seadus jõustus 20. juunil 2024 ja seda hakatakse kohaldama 12 kuu jooksul alates sõjaseisukorra lõpetamisest või kaotamisest Ukrainas. Seadusega kehtestatakse avalike konsultatsioonide õiguslik mehhanism i) riigi poliitika väljatöötamiseks, kujundamiseks ja rakendamiseks; ii) kohaliku tähtsusega probleemide lahendamiseks programmi dokumentide kaudu; iii) õigusaktide väljatöötamiseks. Seaduses on kindlaks määratud asutused, kellel on kohustus pidada avalikke konsultatsioone, samuti üldpõhimõtted, mida peaks protsessis järgima, ja kohustuse erandid. Seaduses on täpsustatud ka avalike konsultatsioonide pidamisel rakendatavat korda, sealhulgas avalike konsultatsioonide formaate, üldsuse osalemise minimaalseid ajavahemikke ja Ukraina parlamendi peetud konsultatsioonidele kehtivat konkreetset korda. Lisaks on seaduses kehtestatud avalikuks konsultatsiooniks esitatud ettepanekute ja avalike konsultatsioonide tulemuste järelevalve, aruandluse ja levitamise nõuded.
Komisjoni hinnang: rahuldavalt täidetud

Vahe-eesmärk 12.3

Vahe-eesmärgi nimetus: maasuhete avaliku järelevalve automatiseeritud süsteemi loomine
Seotud reform/investeering: 2. reform. Toimiva maaturu tagamine
Rahastatakse järgmistest allikatest: laen
Taust Nõukogu rakendusotsuse lisas kirjeldatakse vahe-eesmärgi 12.3 nõudeid järgmiselt: *„Kasutusele on võetud maasuhete riikliku järelevalve automatiseeritud süsteem, mis toimib riikliku maakatastri pidamise raames. Riikliku maakatastri tarkvara osana on kasutusele võetud geoinfosüsteem maa massiliseks hindamiseks.“* Vahe-eesmärk 12.3 on 12. peatüki (põllumajanduslik toidutööstus) 2. reformi elluviimise ainus vahe-eesmärk.
Esitatud tõendid 1) Kokkuvõtlik dokument, milles on nõuetekohaselt näidatud, et vahe-eesmärk on kooskõlas nõukogu rakendusotsuse lisas sätestatud nõuetega rahuldavalt täidetud; 2) koopia ministrite kabineti 12. mai 2023. aasta resolutsioonist nr 474, mis käsitleb maasuhete riiklikku järelevalvet; 3) koopia 12. mai 2023. aasta resolutsiooni nr 474 lisast, mis käsitleb maasuhete riikliku järelevalve teostamise korda ja selle raames toimuvat maaturu seiret; 4) koopia 31. märtsi 2025. aasta riikliku geokatastri määrusest nr 120, mis käsitleb maasuhete riikliku järelevalve tulemusi puudutavate andmete loendi heakskiitmist; 5) koopia 31. märtsi 2025. aasta määrusele nr 120 lisatud loetelust, mis sisaldab avaldamisele kuuluvaid andmeid maasuhete riikliku järelevalve tulemuste kohta; 6) maasuhete riikliku järelevalvesüsteemi veebisaidile suunav link aadressil https://monitoring.land.gov.ua/; 7) koopia ministrite kabineti 13. oktoobri 2023. aasta resolutsioonist nr 1078, mis käsitleb maa massilise hindamise katseprojekti rakendamise mõningaid probleeme; 8) koopia maa massilise hindamise läbiviimise katseprojekti rakendamise korrast, mis on lisatud 13. oktoobri 2023. aasta resolutsioonile nr 1078; 9) koopia riikliku geokatastri 31. märtsi 2025. aasta määrusest nr 121, mis käsitleb maa massilise hindamise katseprojekti tulemuste avaldamist; 10) maa massilise hindamise ajutised sisselogimisandmed ja geoinfosüsteemi veebisaidi link aadressil https://e.land.gov.ua/services.

Analüüs

Ukraina ametiasutuste esitatud selgitus ja sisulised tõendid hõlmavad kõiki vahe-eesmärgi 12.3 olulisi elemente.

Peatüki 12 (põllumajanduslik toidutööstus) 2. reformi eesmärk on parandada toimivat maaturgu. Selleks on võetud kasutusele maasuhete riikliku järelevalve automatiseeritud süsteem ja maa massilise hindamise geoinfosüsteem.

Mõlema süsteemi koostoime riigi olemasolevate infosüsteemidega parandab veelgi kontrolli- ja otsustamismehhanisme maasuhete valdkonnas. Need kaks süsteemi võimaldavad määrata maasuhetes tehingute (maa ostu, rentimise ja allrentimise) hinda ja loovad aluse maksustamissüsteemi täiustamisele kooskõlas üleilmsete kinnisvara maksustamise tavadega.

Maasuhete riikliku järelevalve läbiviimise ja selle osana esitatud maasuhete seire korras (edaspidi „maaseire kord“), mis kinnitati ministrite kabineti 12. mai 2023. aasta resolutsiooniga nr 474 maasuhete riikliku järelevalve kohta, on täpsustatud, et maasuhete riikliku järelevalve automatiseeritud süsteem võimaldab automaatselt koguda, säilitada, koondada ja avaldada teavet maasuhete olukorra kohta.

Kooskõlas maaseire korraga on riikliku geokatastri 31. märtsi 2025. aasta määrusega nr 120 heaks kiidetud nende andmete loetelu, mis avaldatakse üldistatud vormis (teksti, graafiku, kaardi või tabeli kujul) maasuhete riikliku järelevalve automatiseeritud süsteemi tarkvaras. Süsteemi saab siseneda järgmise veebisaidi kaudu: https://monitoring.land.gov.ua/. Süsteemi põhifunktsioonid on avalikult kasutatavad. Registri kasutajatele luuakse lisafunktsioonide kasutamise võimalus.

Maasuhete riikliku järelevalve automatiseeritud süsteem on võetud kasutusele, kuid seda rakendatakse etappidena. Hindamise ajal oli süsteem eksperimentaalses tööetapis ja seda kasutati reaalsetes tingimustes, et kontrollida funktsioonide toimimist ja tuvastada võimalikke vigu või nõrku kohti.

Maa massilise hindamise läbiviimise katseprojekti rakendamise korras, mis kiideti heaks ministrite kabineti resolutsiooniga nr 1078 maa massilise hindamise katseprojekti rakendamise mõningate probleemide kohta, on maa massilise hindamise geoinfosüsteem määratletud kui vahend, millega automatiseeritakse ja ajakohastatakse eri kruntide kohta maa hindamist ning tagatakse üldsusele juurdepääs tulemustele. Selleks peab geoinfosüsteem olema integreeritud riikliku maakatastri tarkvarasse.

Riikliku geokatastri 31. märtsi 2025. aasta määrusega nr 121, mis käsitleb maa massilise hindamise katseprojekti tulemuste avaldamist, lubatakse avaldada riikliku geokatastri veebisaidil uusimad maa massilise hindamise tulemused põllumajandusmaa kohta regressioonimudeli alusel. Maa massilise hindamise geoinfosüsteemi saab siseneda riikliku geokatastri veebisaidi kaudu: https://e.land.gov.ua/services.

Komisjoni hinnang: rahuldavalt täidetud

Vahe-eesmärk 12.7

Vahe-eesmärgi nimetus: niisutussüsteemi pikaajalise kava vastuvõtmine

Seotud reform/investeering: 5. reform. Niisutussüsteemide pikaajaline arendamine, et suurendada sektori vastupanuvõimet kliimamuutustele

Rahastatakse järgmistest allikatest: laen

Taust

Nõukogu rakendusotsuse lisas kirjeldatakse vahe-eesmärgi 12.7 nõudeid järgmiselt:

„Niisutussüsteemi arendamise pikaajalise kava vastuvõtmine. Kavas keskendutakse järgmistele peamistele valdkondadele:

— *niisutussektori prioriteedid, mis põhinevad täieliku majandusliku kasu analüüsil;*

— *vastavusse viimine veesektori strateegia ja vesikonnapõhise veemajanduse põhimõtetega;*

— *vajalike riiklike ja muude investeeringute näidustus ning vajadus edasise erastamise järele;*

— *sektori juhtimis-/haldusmõõde;*

— *iga taastamis- või ehitusprojekti keskkonnamõju hindamine kooskõlas ELi soovitusega keskkonnamõju hindamise, keskkonnamõju strateegilise hindamise ja Ukraina selle valdkonna õigusaktidega.“*

Vahe-eesmärk 12.7 on 12. peatüki (põllumajanduslik toidutööstus) 5. reformi elluviimise ainus vahe-eesmärk.

Esitatud tõendid

1) Kokkuvõtlik dokument, milles on nõuetekohaselt näidatud, et vahe-eesmärk on kooskõlas nõukogu rakendusotsuse lisas sätestatud nõuetega rahuldavalt täidetud;

2) koopia ministrite kabineti 25. märtsi 2025. aasta määrusest nr 280-p, mis käsitleb Ukraina niisutuskompleksi pikaajalise arengukava aastani 2050 heakskiitmist;

3) koopia Ukraina niisutuskompleksi pikaajalisest arengukavast aastani 2050, mis on lisatud 25. märtsi 2025. aasta määrusele nr 280-p.

Analüüs

Ukraina ametiasutuste esitatud selgitus ja sisulised tõendid hõlmavad kõiki vahe-eesmärgi 12.7 olulisi elemente.

Peatüki 12 (põllumajanduslik toidutööstus) 5. reformi eesmärk on tagada kestliku niisutustaristu pikaajaline kavandamine, et suurendada vastupanuvõimet kliimamuutustele põllumajandusliku toidutööstuse sektoris. Selleks võttis ministrite kabinet 25. märtsi 2025. aasta määrusega nr 280-p vastu Ukraina niisutuskompleksi pikaajalise arengukava aastani 2050.

Kavas on määratletud niisutussektori prioriteedid, tuginedes sektori majandusliku kogukasu analüüsile. Kavas määratakse kindlaks aastani 2050 niisutustaristu arendamise suund ning esimese rakendusfaasi eesmärgid ja meetmed aastani 2030. Esimeses etapis keskendutakse katseprojektidele Odessa, Mõkolajivi ja Zaporižžja oblastis.

Kava sisaldab ka meetmeid, mille eesmärk on edendada kestlikku põllumajandust ja leevendada kliimamuutuste mõju. Kavas on hinnatud esimese rakendusfaasi majanduslikku kasu kolmes põhivaldkonnas: 2 371,6 miljonit Ukraina grivnat (ligikaudu 51,3 miljonit eurot) täiendavalt niisutatud maa suuremast saagikusest saadud tulu; 587,5 miljonit Ukraina grivnat (ligikaudu 12,7 miljonit eurot) veekao vähendamise abil säästmisest ja 445 miljonit Ukraina grivnat (ligikaudu 9,6 miljonit eurot) energiasäästust pumbajaamades.

Kava on ühtlustatud Ukraina veesektori strateegiaga aastani 2050, mille ministrite kabinet kiitis heaks 2022. aastal, ja vesikonnapõhise veemajanduse põhimõtetega. Niisutustaristut arendatakse kooskõlas valglapiirkondade majandamiskavadega, millega tagatakse veevarude säilitamine.

Kavas rõhutatakse avaliku ja erasektori investeeringute ning erastamise jätkamise vajadust. Kava rakendamiseks on vaja investeerida 4 644,3 miljonit Ukraina grivnat (ligikaudu 100,5 miljonit eurot). Kava esialgsete hinnangute järgi vajatakse rahvusvahelistelt finantseerimisasutustelt ja erainvestoritelt veel 24 360,9 miljonit Ukraina grivnat (ligikaudu 527,2 miljonit eurot) taaskasutusvee taristu arendamiseks.

Kavas nähakse ette, et taristu peamised käitised jäävad riigi omandisse ja neid majandab riik avalikkuse huvides. Samuti nähakse kavas ette, et 60 % piirkondlikest niisutussüsteemidest ja 100 % kohalikest niisutussüsteemidest võõrandatakse veekasutajate organisatsioonidele või eraomanikele. See võimaldab põllumajandustootjatel investeerida ise niisutustaristusse. Pumbajaamade erastamise ettevalmistamine lõpetatakse aastaks 2030.

Kava keskendub niisutussektori juhtimise ja majandamise struktuurile. Niisutustaristut majandatakse ühtse tehnoloogiliselt integreeritud süsteemina kooskõlas ökoloogiliste piirangutega. Veemajanduse funktsioonid eristatakse niisutusstruktuuriga seotud funktsioonidest.

Kavas nähakse ette veekasutajate organisatsioonide loomine, kes saavad suurema rolli sektori juhtimises. Lisaks sisaldab kava meetmeid, mille eesmärk on suurendada omavalitsusasutuste, kohalike ametiasutuste ja põllumajandustootjate suutlikkust majandada niisutussüsteeme ja rakendada niisutussektoris kaasaegseid tehnoloogiaid.

Kava rakendamise riiklikku järelevalvet tehakse igal aastal ning põhjalikumalt hinnatakse kava eesmärke ja prioriteete iga viie aasta tagant.

Iga taastamis- või ehitusprojekti keskkonnamõju hinnatakse kooskõlas ELi valdkondlike soovitustega ja kava rakendamisel järgitakse Ukraina seadusi, mis käsitlevad keskkonna strateegilist hindamist ja keskkonnamõju hindamist.

Komisjoni hinnang: rahuldavalt täidetud

Vahe-eesmärk 13.5

Vahe-eesmärgi nimetus: aluspinnase kasutajate uuendatud e-kabineti loomine

Seotud reform/investeering: 2. reform. Haldusmenetluste parandamine

Rahastatakse järgmistest allikatest: laen

Taust

Nõukogu rakendusotsuse lisas kirjeldatakse vahe-eesmärgi 13.5 nõudeid järgmiselt:

„Toimib aluspinnase kasutajate täiustatud e-kabinet, millel on täiendavad funktsioonid juurdepääsuks aluspinnase kasutamise erilubade riiklikule registrile, mis võimaldab taotleda ja saada e-litsentse (väljavõte registrist) ning anda juurdepääsu digitaalsetele geoloogilistele andmetele.“

Vahe-eesmärk 13.5 on 13. peatüki (kriitilise tähtsusega toorainete haldamine) 2. reformi elluviimise kolmest vahe-eesmärgist esimene. Sellele järgneb vahe-eesmärk 13.3 (tähtajaga 2025. aasta 2. kvartal), mis käsitleb kriitiliste toorainete kaevandamise investeerimisprojektide registri avaldamist, ja vahe-eesmärk 13.4 (tähtajaga 2025. aasta 2. kvartal), mis käsitleb toodete jagamise lepingu rahvusvaheliste hangete algatamist, millega tagatakse hangete läbipaistvus.

Esitatud tõendid

1) Kokkuvõtlik dokument, milles on nõuetekohaselt näidatud, et vahe-eesmärk on kooskõlas nõukogu rakendusotsuse lisas sätestatud nõuetega rahuldavalt täidetud;
2) koopia Ukraina riikliku geoloogia- ja aluspinnaseteenistuse 26. detsembri 2024. aasta määrusest nr 602, mis käsitleb ühtse riikliku elektroonilise geoinfosüsteemi teatud komponentide kasutuselevõttu katseperioodil;
3) koopia Ukraina riikliku geoloogia- ja aluspinnaseteenistuse 1. aprilli 2025. aasta määrusest nr 109, mis käsitleb aluspinnase kasutamise erilubade riikliku registri kasutuselevõttu äritegevuses;
4) koopia tarkvaratoodete kasutuslitsentsidest, millel põhinevad ühtse riikliku elektroonilise geoinfosüsteemi uued komponendid;
5) koopia tööde lõpetamise tõendist;
6) uuendatud e-kabineti link aadressil https://nadra.gov.ua/entrance.

Analüüs

Ukraina ametiasutuste esitatud selgitus ja sisulised tõendid hõlmavad kõiki vahe-eesmärgi 13.5 olulisi elemente.

Peatüki 13 (kriitilise tähtsusega toorainete haldamine) 2. reformi eesmärk on optimeerida korda ja vähendada potentsiaalsete investorite halduskoormust. Peamine eesmärk on suurendada uute investeerimisotsuste läbipaistvust, kiirust ja kulutõhusust. Selleks on äritegevuses kasutamiseks avatud ja hakanud Ukraina riikliku geoloogia- ja aluspinnaseteenistuse määruse nr 109 alusel toimima uuendatud e-kabinet (erilubade riiklik register aluspinnase kasutajatele). Register on kättesaadav Ukraina riikliku geoloogia- ja aluspinnateenistuse veebisaidil: riikliku geoloogilise portaali e-kabinet.

Uuendatud e-kabinet loob täiendavate funktsioonide kaudu juurdepääsu digitaalsetele geoloogilistele andmetele ja võimaldab aluspinnase kasutajatel registreerida teavet erilubade kohta.

Register sisaldab teavet aluspinnase kasutamise erilubade kuupäeva, kehtivusaja ja väljaandmise aluste, samuti nende pikendamise ja muutmise kohta. Lisaks on registris esitatud aluspinnase kasutamise liik ja eesmärk, teave aluspinnase asukoha kohta, aluspinnase kasutaja tehtud tööde rahastamisallikas (avaliku või erasektori vahendid) aluspinnase kasutamise ajal, eritingimused, omaniku andmed, teave loa kinnitamise ja aluspinnase kasutamise kohta või toodete jagamise lepingu andmed.

Alates 1. aprillist 2025 antakse aluspinna kasutamise erilube välja elektrooniliselt (e-litsents) registri väljavõttena, mis koostatakse ühtse geoinfosüsteemi e-kabineti, aluspinna kasutajate elektroonilise kabineti ja ühtse keskkonnaplatvormi „EcoSystem“ kaudu. Hindamise ajal on registri väljavõttes sisalduv teave ajakohane.

Komisjoni hinnang: rahuldavalt täidetud

Vahe-eesmärk 14.1

Vahe-eesmärgi nimetus: Ukrainas raadiospektri eraldamise ja kasutamise muudetud kava vastuvõtmine

Seotud reform/investeering: 1. reform. Turvaline ja tõhus digitaristu

Rahastatakse järgmistest allikatest: laen

Taust

Nõukogu rakendusotsuse lisas kirjeldatakse vahe-eesmärgi 14.1 nõudeid järgmiselt:

„Ukraina ministrite kabineti resolutsiooni (millega muudetakse Ukraina ministrite kabineti resolutsiooni raadiospektri eraldamise ja kasutamise kava heakskiitmise kohta) vastuvõtmine. Resolutsioonis määratakse kindlaks Ukrainas kasutatavad raadiotehnoloogiad, sealhulgas nende raadiosagedusalad ja -teenused, millele need vastavad, nende arendamise ja kasutamise lõpetamise tingimused, Ukrainas kasutusele võetavate perspektiivikate raadiotehnoloogiate loetelu koos nende raadiosagedusalade ja -teenustega, millele need vastavad, ning nende rakendamise tingimused kooskõlas ELi õigustikuga.“

Vahe-eesmärk 14.1 on üks kahest 14. peatüki (digipööre) 1. reformi elluviimise vahe-eesmärgist. Seda rakendatakse paralleelselt vahe-eesmärgiga 14.2 (samuti tähtajaga 2025. aasta 1. kvartal) riigi teaberessursside ja elutähtsa teabetaristu küberturvalisuse alase suutlikkuse tugevdamist käsitlevate õigusaktide jõustumise kohta.

Esitatud tõendid

1) Kokkuvõtlik dokument, milles on nõuetekohaselt näidatud, et vahe-eesmärk on kooskõlas nõukogu rakendusotsuse lisas sätestatud nõuetega rahuldavalt täidetud;

2) koopia ministrite kabineti 1. novembri 2024. aasta resolutsioonist nr 1253, mis käsitleb Ukrainas raadiospektri eraldamise ja kasutamise kava muutmist.

Analüüs

Ukraina ametiasutuste esitatud selgitus ja sisulised tõendid hõlmavad kõiki vahe-eesmärgi 14.1 olulisi elemente.

Peatüki 14 (digipööre) 1. reformi eesmärk on suurendada digipöörde ajal küberturvalisust. Selleks võttis ministrite kabinet vastu resolutsiooni, mis sisaldab raadiospektri eraldamise ja kasutamise muudetud kava. Vastuvõetud resolutsiooniga muudetakse ministrite kabineti 19. detsembri 2023. aasta resolutsiooni nr 1340, mis käsitleb Ukrainas raadiospektri eraldamise ja kasutamise kava heakskiitmist.

Muudetud kavas on kindlaks määratud Ukrainas kasutatavad raadiotehnoloogiad ning täpsustatud vastavad raadiosagedusalad ja teenused. Peale selle on kavas kehtestatud raadiotehnoloogiate arendamise ja kasutamise lõpetamise tingimused ning esitatud paljutõotavate raadiotehnoloogiate loetelu koos nendega seotud sagedusalade ja raadioteenustega, mis aitavad Ukrainal täiustada oma telekommunikatsioonikeskkonda kooskõlas ELi õigustikuga.

Ukraina strateegiline ühtlustamine peaks veelgi edendama innovatsiooni telekommunikatsioonisektoris. Lisaks on muudetud kava tähtis selleks, et kehtestada tõhus raadiospektripoliitika eesmärgiga vähendada võimalikku sekkumist, suurendada julgeolekut ja optimeerida kättesaadavate sagedusalade kasutamist.

Üldiselt aitab see resolutsioon Ukrainal pühenduda ELiga tehnoloogilise võrdsuse saavutamisele, edendades seeläbi Ukraina digipööret.

Komisjoni hinnang: rahuldavalt täidetud

Vahe-eesmärk 14.2

Vahe-eesmärgi nimetus: riigi teaberessursside ja elutähtsa teabetaristu küberturvalisuse alase suutlikkuse tugevdamist käsitlevate õigusaktide jõustumine

Seotud reform/investeering: 1. reform. Turvaline ja tõhus digitaristu

Rahastatakse järgmistest allikatest: laen

Taust

Nõukogu rakendusotsuse lisas kirjeldatakse vahe-eesmärgi 14.2 nõudeid järgmiselt:

„Vastavate õigusaktide jõustumine, et tagada kooskõla võrgu- ja infoturbe ning küberturvalisuse 2. direktiivi raamistikuga (nimelt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta direktiiv (EL) 2022/2555, mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus, ja millega muudetakse määrust (EL) nr 910/2014 ja direktiivi (EL) 2018/1972 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv (EL) 2016/1148). Õigusaktides keskendutakse järgmistele peamistele valdkondadele:

— *selliste meetmete kohustusliku rakendamise reguleerimine, mille eesmärk on luua asjakohane õigusraamistik meetmete rakendamiseks, et ennetada, avastada ja tõkestada Venemaa Föderatsiooni Ukraina-vastase sõja kontekstis küberruumis agressiooniakte;*

— *riiklike teaberessursside ja elutähtsa teabetaristu küberrünnete vastase kaitse taseme tõstmine;*

— *küberturvalisuse ja teabekaitse valdkonna õigusraamistiku parandamine, et tugevdada riikliku küberturvalisuse süsteemi suutlikkust võitlemisel küberohtude vastu.“*

Vahe-eesmärk 14.2 on 14. peatüki (digipööre) 1. reformi elluviimise kahest vahe-eesmärgist teine. Seda rakendatakse paralleelselt vahe-eesmärgiga 14.1 (samuti tähtajaga 2025. aasta 1. kvartal), mille kohaselt tuleb vastu võtta Ukrainas raadiospektri eraldamise ja kasutamise muudetud kava.

Esitatud tõendid

1) Kokkuvõtlik dokument, milles on nõuetekohaselt näidatud, et vahe-eesmärk on kooskõlas nõukogu rakendusotsuse lisas sätestatud nõuetega rahuldavalt täidetud;

2) koopia Ukraina 27. märtsi 2025. aasta seadusest nr 4336-IX teatavate Ukraina seaduste muutmise kohta, mis käsitlevad teabekaitset ning riigi teaberessursside ja elutähtsa teabetaristu objektide küberkaitset;

3) koopia Ukraina ministrite kabineti 28. märtsi 2025. aasta resolutsioonist nr 447, mis käsitleb Ukraina ministrite kabineti teatavate resolutsioonide muutmist seoses riigi teaberessursside ja elutähtsa teabetaristu küberturvalisusega;

4) koopia 28. mail 2025. aastal Ukraina digipöörde ministeeriumi, Ukraina riikliku erisideseadmete ja teabekaitse teenistuse ning elektroonilise side, raadiosagedusspektri ja postiteenuse osutamise reguleerimise riikliku komisjoni vahelisest kavatsuste protokollist.

Analüüs

Ukraina ametiasutuste esitatud selgitus ja sisulised tõendid hõlmavad kõiki vahe-eesmärgi 14.2 olulisi elemente.

Peatüki 14 (digipööre) 1. reformi eesmärk on suurendada digipöörde ajal küberturvalisust. Selleks võttis Ukraina parlament 27. märtsil 2025. aastal vastu seaduse nr 4336-IX teatavate Ukraina seaduste muutmise kohta, mis käsitlevad teabekaitset ning riigi teaberessursside ja elutähtsa teabetaristu objektide küberkaitset. Seadus jõustus 18. aprillil 2025.

Seaduses on sätestatud küberturvalisuse meetmed, tuginedes põhimõtetele, mis on määratletud *Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta direktiivis (EL) 2022/2555, mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus, ja millega muudetakse määrust (EL) nr 910/2014 ja direktiivi (EL) 2018/1972 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv (EL) 2016/1148 (küberturvalisuse 2. direktiiv)*. Seadus peaks suurendama riikliku küberturvalisuse süsteemi üldist suutlikkust küberohtude vastu võitlemisel ja nende leevendamisel.

Seadusega kehtestatakse vastupanuvõimeline ja sidus riiklik raamistik, mille eesmärk on ennetada, avastada ja tõkestada Venemaa Föderatsiooni Ukraina-vastase sõja kontekstis agressiooniakte küberruumis. Sel eesmärgil luuakse seaduse kohaselt küberintsidentide, küberründe ja küberohtude alase teabevahetuse riiklik süsteem. Seaduses nähakse ette peamiste sidusrühmade, näiteks elutähtsat taristut ja riigi teaberessursse haldavate asutuste kindlaksmääramine ja nende kohustuste piiritlemine.

Peale selle kirjeldatakse seaduses küberintsidentidele reageerimise üksuste ja pädevate asutuste kohustusi seoses asjakohase teabe kogumise, kaitsmise ja avaldamisega. Lisaks luuakse seaduse järgi riiklik küberturvalisusega seotud intsidentidele reageerimise süsteem ning sätestatakse selgelt rollid ja kohustused riiklikul, valdkondlikul, piirkondlikul ja funktsionaalsel tasandil, samuti nende osalejate tegevuse tõhusa koordineerimise kord.

Seaduse eesmärk on tugevdada riigi teaberessursside ja elutähtsa teabetaristu kaitsmist küberrünnete eest. Seaduses nähakse ette nõrkade kohtade tuvastamise süsteemi loomine spetsiaalselt nende info- ja sidesüsteemide jaoks, mille kaudu hallatakse riigi teaberessursse või teenindatakse elutähtsa taristu rajatisi. Meetmed on kavandatud eesmärgiga toetada ennetavalt ohtude tuvastamist ja kogu olulise tehnoloogilise vara parandamist.

Seaduses nähakse ette küberturvalisuse ja teabekaitse suhtes kehtiva reguleerimiskorra reform. Õigusraamistik sisaldab küber- ja teabekaitse nõudeid ning julgestusmeetmete rakendamise korda neis info- ja sidesüsteemides, milles töödeldakse riiklikku teavet või juurdepääsupiiranguga andmeid. Peale selle sätestatakse seaduses küberturvalisusega seotud ülesandeid täitvate töötajate, eelkõige tundlikku või elutähtsat teavet haldavate töötajate kutsekvalifikatsiooni ja nende tausta kontrollimise üldised nõuded.

Seaduses nähakse ette ka struktureeritud koolitusprogrammide, korrapäraste õppuste ja teabetundide korraldamine küberturvalisuse valdkonna kutsetöötajatele. Selline suutlikkust suurendav tegevus on suunatud ka neile, kelle ülesanne on kaitsta elutähtsat taristut ja kes täidavad kõrgema tasandi ametikohti riigi ametiasutustes, millega tagatakse valmisoleku ja vastupanuvõime kõrge tase.

Peatüki 14 (digipööre) 1. reformi kirjelduses osutatakse ka selliste õigusaktide vastuvõtmisele, mis sillutavad teed ELi 5G küberturvalisuse meetmepaketi rakendamisele. Selleks võtsid pädevad ametiasutused 28. mail 2025. aastal vastu kavatsuste protokolli. Selles on ette nähtud struktureeritud tegevuskava, et algatada Euroopa Komisjoni 5G küberturvalisuse alaste soovituste elluviimine praeguste ja tekkivate ohtude tuvastamise ja hindamise, riiklike õigusaktide ELi nõuetega vastavusse viimise ning Euroopa Komisjoni, Euroopa Liidu Küberturvalisuse Ameti (ENISA) ja liikmesriikide vahel konsultatsioonide alustamise kaudu.

Protokollis nähakse ette vajalike seadusandlike muudatuste vastuvõtmine, suure riskiga tarnijatele kasutuspiirangute seadmine ja elektroonilise side operaatoritele üksikasjalike suuniste koostamine.

Komisjoni hinnang: rahuldavalt täidetud

Vahe-eesmärk 14.3

Vahe-eesmärgi nimetus: avalike teenuste digitaliseerimise tegevuskava aastani 2026 vastuvõtmine

Seotud reform/investeering: 2. reform. Avalike teenuste digitaliseerimine

Rahastatakse järgmistest allikatest: laen

Taust

Nõukogu rakendusotsuse lisas kirjeldatakse vahe-eesmärgi 14.3 nõudeid järgmiselt:

„Avalike teenuste digitaliseerimiskava aastani 2026 heakskiitmist käsitleva Ukraina ministrite kabineti määruse vastuvõtmine. Tegevuskavas keskendutakse järgmistele peamistele valdkondadele:

— *taastamine;*

— *haridus;*

— *tervishoid;*

— *teenused veteranidele;*

— *teenused sõjaväelastele;*

— *tolliküsimused;*

— *e-sotsiaalvaldkond.“*

Vahe-eesmärk 14.3 on 14. peatüki (digipööre) 2. reformi elluviimise kahest vahe-eesmärgist esimene. Sellele järgneb vahe-eesmärk 14.4 (tähtajaga 2026. aasta 2. kvartal), mis käsitleb eIDASe määrusega vastavusse viidud e-identimise süsteeme toetava õigusakti jõustumist.

Esitatud tõendid

1) Kokkuvõtlik dokument, milles on nõuetekohaselt näidatud, et vahe-eesmärk on kooskõlas nõukogu rakendusotsuse lisas sätestatud nõuetega rahuldavalt täidetud;

2) koopia ministrite kabineti 21. märtsi 2025. aasta määrusest nr 263-p, mis käsitleb 2026. aastaks avalike teenuste elektroonilisele vormingule ülemineku tegevuskava heakskiitmist.

Analüüs

Ukraina ametiasutuste esitatud selgitus ja sisulised tõendid hõlmavad kõiki vahe-eesmärgi 14.3 olulisi elemente.

Peatüki 14 (digipööre) 2. reformi eesmärk on lihtsustada avalike teenuste digitaliseerimise kaudu riigi ja kodanike vahelist suhtlust. Selleks võttis ministrite kabinet 21. märtsil 2025. aastal vastu määruse nr 263-p, mis keskendub järgmistele põhivaldkondadele: taastamine, haridus, tervishoid, teenused veteranidele, teenused sõjaväelastele, tolliküsimused ja e-sotsiaalvaldkond. Tegevuskavas nähakse ette neis valdkondades avalike teenuste üleminek elektroonilisele vormingule aastaks 2026.

Taastamisega seoses on tegevuskava eesmärk luua juurdepääs teabele isikute mittevaraliste õiguste rikkumiste kohta, et suurendada seeläbi tõhusust. Hariduse valdkonnas nähakse kavas ette tunnistuste elektrooniline väljaandmine, et tagada turvaline ja kättesaadav haridustulemuste tunnistamine. Tervishoiuvaldkonnas on kava kohaselt eesmärk edendada digitaliseerimist ravimitootmise heade tavade jõustamise ning ravimite tootmis- ja müügilubade elektroonilise väljaandmise kaudu.

Tegevuskava keskendub ka veteranidele osutatavate teenuste parandamisele, hõlbustades veteranistaatuse ja töövõimetuspensionide elektroonilist töötlemist. Sõjaväelastega seoses sisaldab kava hüvitiste (nt eluase ja pensionid) digitaalset haldamist.

Peale selle on kava eesmärk ühtlustada tollimenetlusi litsentside ja lubade elektrooniliselt esitamise ja menetlemise kaudu.

Sotsiaalvaldkonnas peetakse kava kohaselt tähtsaks esmatähtsate teenuste digitaalselt osutamist, näiteks eluasemetoetuse õiguse registreerimist ja menetlemist interneti teel.

Komisjoni hinnang: rahuldavalt täidetud

Vahe-eesmärk 15.2

Vahe-eesmärgi nimetus: riiklikku kliimapoliitikat käsitlevate õigusaktide jõustumine

Seotud reform/investeering: 2. reform. Kliimapoliitika

Rahastatakse järgmistest allikatest: laen

Taust

Nõukogu rakendusotsuse lisas kirjeldatakse vahe-eesmärgi 15.2 nõudeid järgmiselt:

„Ukraina riikliku kliimapoliitika aluspõhimõtete seaduse jõustumine. Seaduses keskendutakse järgmistele peamistele valdkondadele:

— *riikliku kliimapoliitika eesmärgid ja aluspõhimõtted;*

— *kliimamuutuste valdkonna juhtorganid;*

— *kliimamuutuste valdkonna strateegiline planeerimine;*

— *kliimaeesmärkide saavutamise mehhanismid ja vahendid;*

— *riiklik raamistik kliimamuutuste valdkonna poliitika ja meetmete rakendamise jälgimiseks ja prognooside koostamiseks;*

— *kliimamuutuste ja osoonikihi säilitamise teadus- ja ekspertnõukogu;*

— *kasvuhoonegaaside inimtekkeliste heitkoguste ja neeldumise riiklik inventuurisüsteem;*

— *rahvusvaheline koostöö kliimamuutuste valdkonnas.“*

Vahe-eesmärk 15.2 on 15. peatüki (rohepööre ja keskkonnakaitse) 2. reformi elluviimise kolmest vahe-eesmärgist esimene. Sellele järgneb vahe-eesmärk 15.4 (tähtajaga 2025. aasta 3. kvartal), mis käsitleb Ukraina teist riiklikult kindlaksmääratud panust Pariisi kokkuleppesse, ja vahe-eesmärk 15.3 (tähtajaga 2025. aasta 4. kvartal), mille kohaselt võetakse vastu kliimamuutuste ja osoonikihi säilitamise teadus- ja ekspertnõukogu käsitlev resolutsioon.

Esitatud tõendid

1) Kokkuvõtlik dokument, milles on nõuetekohaselt näidatud, et vahe-eesmärk on kooskõlas nõukogu rakendusotsuse lisas sätestatud nõuetega rahuldavalt täidetud;

2) koopia Ukraina 30. oktoobri 2024. aasta seadusest nr 3991-IX, *mis käsitleb Ukraina riikliku kliimapoliitika aluspõhimõtteid*.

Analüüs

Ukraina ametiasutuste esitatud selgitus ja sisulised tõendid hõlmavad kõiki vahe-eesmärgi 15.2 olulisi elemente.

Peatüki 15 (rohepööre ja keskkonnakaitse) 2. reformi eesmärk on luua kliimajuhtimise struktuur ning asjakohane mehhanism Ukraina riikliku poliitika väljatöötamiseks ja rakendamiseks kliimamuutuste valdkonnas. Selleks on seaduses nr 3991-X kirjeldatud Ukraina riiklikus kliimapoliitikas määratletud kliimajuhtimise peamised mehhanismid ja eesmärgid.

Ukraina riikliku kliimapoliitika eesmärk on saavutada aastaks 2050 kliimaneutraalsus ja vähendada 2030. aastaks kasvuhoonegaaside heidet vähemalt 65 % võrreldes 1990. aasta tasemega. Keskpika perioodi eesmärgid hõlmavad kasvuhoonegaaside inimtekkeliste heitkoguste vähendamist, taastuvenergia kasutamise suurendamist, energiamahukuse üldist vähendamist ja vähese CO2 heitega tehnoloogiate arendamist. Pikaajalised eesmärgid keskenduvad kooskõlas Pariisi kokkuleppega üleilmse temperatuuri tõusu hoidmisele alla 2 °C ja jõupingutuste jätkamisele, et hoida temperatuuri tõus alla 1,5 °C. Ukraina riikliku kliimapoliitika juhtpõhimõtetena rõhutatakse soolist võrdõiguslikkust, diferentseeritud vastutust ja kliimaneutraalsust. Peamiste põhimõtete hulka kuuluvad ka energiatõhususe prioriseerimine ja põhimõtte „saastaja maksab“ rakendamine.

Riikliku kliimapoliitika peamised juhtorganid on Ukraina parlament, ministrite kabinet ja spetsiaalsed täidesaatvad valitsusorganid, näiteks teadus- ja ekspertnõukogu. Parlament vastutab riikliku kliimapoliitika aluspõhimõtete määratlemise ja nende rakendamise üle parlamentaarse järelevalve teostamise eest. See hõlmab ministrite kabinetilt iga-aastaste eduaruannete saamist.

Poliitikas nähakse ette riikliku süsteemi sisseseadmist, mille raames esitavad täidesaatvad valitsusasutused ministrite kabinetile igal aastal aruande kliimamuutuste leevendamise ja kliimamuutustega kohanemise meetmete rakendamise ning tulemuste kohta, et tagada kooskõla riiklike ja rahvusvaheliste kohustustega.

Teadus- ja ekspertnõukogu hindab poliitika tulemuslikkust ja vastavust ning esitab prognoose, järelevalve tulemused aga lõimitakse valitsuse aruannetesse ja vajaduse korral kasutakse neid poliitika kohandamiseks.

Ministrite kabineti ülesanne on prioriseerida ja viia ellu sektoritevahelist riiklikku kliimapoliitikat, koordineerida ministeeriumide jõupingutusi ja anda välja õigusakte, mis toetavad poliitikat, näiteks Ukraina panust Pariisi kokkuleppesse.

Täidesaatvate valitsusasutuste ülesanne on koostada ja rakendada riigi poliitikat konkreetsetes valdkondades, mis on määratletud riiklikus kliimapoliitikas. Ministrite kabinet peab ajakohastama Ukraina vähese CO2 heitega arengu pikaajalist strateegiat iga viie aasta tagant, et tagada dünaamiline ja reageerimisvõimeline lähenemisviis kliimamuutustele.

Kliimaeesmärkide saavutamise mehhanismide hulka kuuluvad kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks kavandatud fiskaalvahendid, näiteks maksud, toetused ja stiimulid vähese CO2 heitega tehnoloogiate kasutusele võtmiseks. Lisaks on kehtestatud konkreetsed toetusmehhanismid, et aidata ettevõtjatel vähendada nende tekitatud kasvuhoonegaaside heidet, sealhulgas anda rahalist või tehnilist abi, et julgustada üleminekut säästvamale tegevusele.

Teadus- ja ekspertnõukogu hindab riigi poliitikat, arvestades riikliku kliimapoliitika eesmärke ja põhimõtteid. Nõukogu hindab ka fiskaalvahendite tulemuslikkust kliimamuutuste leevendamisel.

Ukraina riiklik kliimapoliitika tugevdab õiguslikult ka olemasolevat kasvuhoonegaaside heitkoguste ja sidumise riiklikku inventuurisüsteemi kui protsessi, mida juhib keskkonnakaitsega tegelev täidesaatev organ, et tagada süsteemi läbipaistvus, täpsus ja vastavus rahvusvahelistele normidele.

See täidesaatev organ või volitatud asutus peab igal aastal koostama ja avaldama heite ja sidumise riiklikud aruanded, mis sisaldavad nii ametiasutustelt kui ka ettevõtjatelt saadud andmeid.

Komisjoni hinnang: rahuldavalt täidetud

Vahe-eesmärk 15.5

Vahe-eesmärgi nimetus: riikliku heitkogustega kauplemise süsteemi loomise tegevuskava vastuvõtmine

Seotud reform/investeering: 3. reform. Süsiniku hinnastamise turumehhanismid

Rahastatakse järgmistest allikatest: laen

Taust

Nõukogu rakendusotsuse lisas kirjeldatakse vahe-eesmärgi 15.5 nõudeid järgmiselt:

„Riikliku kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi loomise tegevuskava heakskiitmist käsitleva Ukraina ministrite kabineti resolutsiooni vastuvõtmine. Tegevuskava vastuvõtmine tagab järgmiste üksikasjade kindlaksmääramise:

— *heitkogustega kauplemise süsteemi rakendamise etapid;*

— *etappide ajakavad;*

— *vajalik taristu;*

— *organisatsioonilised meetmed.“*

Vahe-eesmärk 15.5 on 15. peatüki (rohepööre ja keskkonnakaitse) 3. reformi elluviimise kahest vahe-eesmärgist esimene. Sellele järgneb vahe-eesmärk 15.6 (tähtajaga 2025. aasta 2. kvartal), mis käsitleb kohustusliku seire-, aruandlus- ja kontrollisüsteemi tegevuse jätkamist.

Esitatud tõendid

1) Kokkuvõtlik dokument, milles on nõuetekohaselt näidatud, et vahe-eesmärk on kooskõlas nõukogu rakendusotsuse lisas sätestatud nõuetega rahuldavalt täidetud;

2) koopia ministrite kabineti 21. veebruari 2025. aasta dekreedist nr 146-r, mis käsitleb riikliku kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi loomise tegevuskava heakskiitmist.

Analüüs

Ukraina ametiasutuste esitatud selgitus ja sisulised tõendid hõlmavad kõiki vahe-eesmärgi 15.5 olulisi elemente.

Peatüki 15 (rohepööre ja keskkonnakaitse) 3. reformi eesmärk on hoogustada süsiniku hinnastamise turumehhanismide arengut. Selle saavutamisel on riikliku kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi loomise tegevuskava samm Ukrainas süsiniku hinnastamise turumehhanismide rakendamise suunas.

Ukrainas riikliku kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi loomise tegevuskavas kirjeldatakse rakendamise kahte põhietappi, mille kohta on määratud kindlaks konkreetsed ülesanded, ajakavad, kohustused ja edusammude ülevaadete esitamine. Ettevalmistavas etapis keskendutakse konsultatsioonidele sidusrühmadega ning vajalike õigusaktide väljatöötamisele ja vastuvõtmisele, samuti tehnilise taristu, eelkõige seire-, aruandlus- ja kontrollisüsteemi täiustamisele, mis on heitkogustega kauplemise süsteemi oluline eeltingimus.

See etapp hõlmab ka heitkogustega kauplemise süsteemiga seotud algsete õigusaktide ettepanekute koostamist, et saavutada vastavus ELi nõuetele, arvestades samal ajal riigi eripärasid, samuti mõistete sõnastiku koostamist, seire eest vastutava asutuse määramist ja täidesaatva asutuse kindlaksmääramist.

Heitkoguste kauplemise süsteemi käsitleva õigusakti eelnõu töötatakse välja vahemikus 2025–2028 ning seire-, aruandlus- ja kontrollisüsteemi käsitlevate määruste muudatused tehakse vahemikus 2025–2027. Heitkogustega kauplemise süsteemi raamistikku kirjeldavad metodoloogilised dokumendid koostatakse vahemikus 2026–2028. Operatiivne etapp hõlmab süsteemi täies mahus rahastamist ja see ei alga varem kui kolm aastat pärast sõjaseisukorra lõpetamist või tühistamist Ukrainas.

Tegevuskavas rõhutatakse ka vajadust arendada elutähtsat taristut, et tagada vastavus ELi nõuetele. See hõlmab seire-, aruandlus- ja kontrollisüsteemi toimimise tagamist kahe aasta jooksul pärast sõjaseisukorra lõpetamist või tühistamist ning sellega kaasnevat kasvuhoonegaaside heitkoguste kontrollitud andmete kogumist kõikidest süsteemi kuuluvatest käitistest.

Lisaks luuakse vahemikus 2025–2026 seire-, aruandlus- ja kontrollisüsteemiga seotud ühtne register. Nende jõupingutuste toetamiseks algavad 2026. aastal koolitusprogrammid. Infrastruktuuri sellise täiustamise eesmärk on aidata kaasa heitkogustega kauplemise süsteemi esimese operatiivse etapi käivitamisele 2028. aastaks, mis on kooskõlas heite süsteemse ja tõhusa juhtimise laiemate eesmärkidega.

Tegevuskava sisaldab selle rakendamise toetamiseks mitut organisatsioonilist meedet. Need meetmed keskenduvad sidusrühmade osalemist võimaldava kaasava ja läbipaistva platvormi loomise edendamisele, et tagada mitmesuguste vaatenurkade ja teadmiste kaasamine süsteemi arendamisse. Peale selle rõhutatakse tegevuskavas ELiga koostöö jätkamise olulisust, et kooskõlastada jõupingutusi ELi standardite ja tavadega, arvestades eelkõige Ukraina ühinemist ELiga.

Komisjoni hinnang: rahuldavalt täidetud